

536

1.02.2006

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 27 stycznia 2006 r.

Krzysztof Michałkiewicz

DPS VII 0702-88-ZG- 2 /06

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

687 2.02.06
u

W odpowiedzi na przekazane za pośrednictwem Pana Marszałka przy piśmie z dnia 29 grudnia 2005 r. znak BPS/DSK-43-44/05, oświadczenie Pani Senator Janiny Felińskiej w sprawie wykorzystania miejsc w domach pomocy społecznej, uprzejmie informuję, że:

Od 1 stycznia 2004 r. funkcjonują nowe zasady finansowania pobytu osób kierowanych do ponadgminnych domów pomocy społecznej. Wprowadzenie tych zasad podyktowane było zracjonalizowaniem funkcjonowania tej sfery usług świadczonych w ramach pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że po wprowadzeniu nowych zasad finansowania osoby kierowanej do domu pomocy społecznej, to prowadzenie i rozwój domów pomocy społecznej, nadal znajduje się w katalogu zadań własnych samorządu powiatowego, zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej.

Należy jednak podkreślić, że w ślad za zmianą sposobu finansowania niektórych zadań i likwidacją dotychczasowych dotacji celowych z budżetu państwa, jednostki samorządu terytorialnego od 2004 r. mają zwiększone udziały w dochodach własnych. W budżecie państwa utrzymana została jedynie dotacja na

mieszkańców domów pomocy społecznej, którzy zostali do tych placówek przyjęci lub mieli już decyzję o skierowaniu do konkretnego domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966) – wysokość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34% (wzrost z 27,6%), z zastrzeżeniem art. 89.

Art. 89 ust. 1 ww. ustawy stanowi, iż udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju.

Wskaźnik, o którym mowa wyżej, ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. Dla 2004 r. wskaźnik ten wynosił 0,95, natomiast dla 2005 r. – 0,98.

Należy jednak zwrócić uwagę, iż założeniem opisanego wyżej sposobu ustalania wielkości udziału gmin w PIT było stopniowe zwiększanie wielkości tego udziału i zmniejszanie wielkości dotacji, o której mowa w art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przekazywanej powiatom na mieszkańców DPS przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., bądź skierowanych do DPS przed tym dniem.

Po wejściu w życie nowych regulacji samorządy gminne w sposób bardzo ostrożny podeszły do kierowania osób do domów pomocy społecznej. Pamiętać jednak należy, że ustawodawca zagwarantował osobie wymagającej tej formy pomocy prawo podmiotowe do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Nowe regulacje prawne w zakresie usług całodobowych miały na celu wyzwolenie w gminach inicjatywy rozwijania usług środowiskowych dla swoich mieszkańców, z których świadczenia gminy dotychczas często rezygnowały, ograniczając się jedynie do kierowania do domów. W ostatnich latach w sposób znaczący spadała liczba usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia a systematycznie wydłużała się kolejka oczekujących na umieszczenie a co za tym idzie również czas oczekiwania na umieszczenie. Z jednej strony klient otrzymywał decyzje administracyjną przyznającą mu prawo do miejsca w domu pomocy społecznej a z drugiej strony deklarował, że decyzja zostanie zrealizowana w terminie 6 czy 10 lat (w ekstremalnych przypadkach czas oczekiwania przedłużał się powyżej 15 lat). Dzisiaj przed systemem pomocy społecznej, stoi nowe wyzwanie odbudowywania alternatywnych form wsparcia dla stale rosnącej populacji osób starszych i niepełnosprawnych wymagających takiej pomocy (w dużej części są to osoby, które nie chcą przenosić się do instytucji, jaką jest dom pomocy społecznej a oczekują od systemu wsparcia w swoim miejscu zamieszkania). Nowe mechanizmy mają ułatwić samorządom gminnym takie działania aby obok kierowania osób do domów pomocy istniała motywacja do budowania systemu własnych świadczeń środowiskowych. Działania te powinny zaowocować nie tylko efektywnym wykorzystaniem środków finansowych ale przede wszystkim powstawaniem nowych form wsparcia środowiskowego.

Resort monitoruje na bieżąco realizowanie zadania w części dotyczącej kierowania do domów pomocy społecznej i obserwuje powolny proces wzrastania liczby osób kierowanych według nowych zasad. Według wstępnych roboczych danych ogólna liczba wolnych miejsc w domach pomocy społecznej kształtuje się na poziomie około 2000 miejsc przy ogólnej liczbie miejsc w ponadgminnych domach pomocy społecznej około 80 000 miejsc. Przy czym w niektórych domach (dotyczy to wybranych typów domów) zaczyna pojawiać się

lista osób oczekujących na umieszczenie co wskazuje, sytuacja powoli zaczyna się stabilizować i gminy wolno przyzwyczajają się do realizacji tego zadania.

Ponadto pragnę dodać, że resort nie przewiduje w najbliższym czasie modyfikacji rozwiązania prawnego dotyczącego sposobu finansowania pobytu osób kierowanych do dps. Jeśli jednak gminy nadal nie będą realizowały tego zadania obowiązkowego (na które otrzymały środki finansowe) to przewidywane są dodatkowe regulacje chroniące prawa osób nie mogących samodzielnie funkcjonować w dotychczasowym środowisku do zamieszkania w całodobowym domu pomocy społecznej.